

Vergaderjaar 2021–2022

31 936

Luchtvaartbeleid

35 420

Noodpakket banen en economie

Nr. 896

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 december 2021

Op 15 juni 2020 heeft Winair een verzoek tot financiële steun bij de staat ingediend. Dat verzoek is afgewogen middels het kader dat de ministers van Financiën en Economische Zaken en Klimaat op 1 mei 2020 naar uw Kamer stuurden (Kamerstuk 35 420, nr. 36). Deze toetsen stuurde ik eerder (deels vertrouwelijk) naar uw Kamer (Aanhangsel Handelingen II 2020/21, nr. 155). Eind december 2020 is op verzoek van de Minister-President van Sint Maarten een hypothecaire lening ter waarde van USD 3 mln. aan Winair verstrekt.

De voortdurende COVID-19-situatie in aanmerking nemende, heb ik in overleg met de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besloten om de hypothecaire lening van 31 december 2020 aan Winair eenmalig te verhogen met USD 1,5 mln. tot USD 4,5 mln. Dat bedrag is gelijk aan de executiewaarde van het onderpand. Bovendien zal de terugbetalingstermijn vanaf heden 3 jaren bedragen, met de mogelijkheid tot uitstel naar 6 jaren vanaf 31 december 2020. Deze lening komt ten laste van Hoofdstuk XII Infrastructuur en Waterstaat, artikel 17 luchtvaart. In de decemberbrief¹ is uw Kamer over deze budgetwijziging geïnformeerd. Bij deze brief treft u het bijbehorende Kader Risicoregelingen².

Het verhogen van de hypothecaire lening staat niet gelijk aan staatssteun. Ik kies er expliciet niet voor om de financieringsbehoefte van het bedrijf te schenken en om bij te dragen aan een herstructurering. Het kabinet is ten principale van mening, dat het aan het land Sint Maarten is om de belangen die met haar nationale luchtvaartmaatschappij gemoeid zijn af te wegen, en al dan niet tot steun over te gaan. Het land Sint Maarten bezit 92,05% van de aandelen in het bedrijf.

¹ Kamerstukken 35 925 XII, 35 925 A en 35 925 J, nr. 71

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

Voor mij staat centraal dat Saba en Sint Eustatius bereikbaar moeten blijven. Bereikbaar blijven houdt ook in dat de ticketprijzen betaalbaar zijn en er voldoende frequent vluchten zijn. Bereikbaarheid is het publieke belang dat ik tot nu toe met beleidsdeelneming in Winair heb geborgd. Inwoners van Saba en Sint Eustatius zijn voor werk, zorg, onderwijs, notariële diensten, en familiale- en amicale relaties afhankelijk van de verbinding met Sint Maarten. Bovendien draagt deze verbinding voor een belangrijk deel bij aan de economische ontwikkeling van beide bijzondere Nederlandse gemeenten. De afgelopen periode heb ik het huidige instrument dat de overheid daarvoor inzet – de staatsdeelneming in Winair – geëvalueerd. De evaluatie ontvangt u als bijlage bij deze brief. Uit de evaluatie kwam naar voren dat deelneming niet het meest geschikte instrument is om de bereikbaarheid van Saba en Sint Eustatius te borgen.

Het ophogen van de hypothecaire lening aan Winair moet worden gezien als een tussenoplossing voor de korte termijn, in afwachting van een instrument waarmee ik de bereikbaarheid op de lange termijn kan borgen. Op dit moment verken ik daartoe een openbaredienstverplichting op de routes tussen Sint Maarten en Saba/Sint Eustatius. Een openbaredienstverplichting biedt de mogelijkheid voorwaarden te stellen aan de hoogte van de ticketprijzen en de frequenties van de vluchten. Het is bovendien een instrument dat gelijkwaardigheid biedt aan de luchtvaartmaatschappijen in het Koninkrijk, die kunnen meedingen op de genoemde routes. Ook Winair kan daarop meedingen. Voor een openbaredienstverplichting moet eerst een instellingsgrondslag in de Luchtvaartwet BES worden opgenomen en er moeten middelen voor worden gealloceerd. Ik zal uw Kamer in het najaar van 2022 kunnen informeren over de uitkomsten van de verkenning naar de openbaredienstverplichting.

Aangezien staatsdeelneming als instrument onvoldoende in staat bleek om het publieke belang te borgen, zal ik de aandelen in Winair afstoten zodra ik een ander instrument kan inzetten. Zoals opgenomen in de statuten van het bedrijf, zal ik ze in dat geval eerst aanbieden aan de andere aandeelhouder, het land Sint Maarten. Nederland heeft 7,95% van de aandelen. Dat zijn er 10.000, met een nominale waarde van USD 560.000 in totaal. De aandelen zijn bij de ontmanteling van het land Nederlandse Antillen om niet verkregen.

De evaluatie naar de beleidsdeelneming in Winair geeft ook aan dat het nuttig is om te bezien of een versoepeling van de vestigingseisen voor luchtvaartmaatschappijen kan leiden tot verbetering van de connectiviteit op Bonaire. Ook dit zal ik onderzoeken.

Voor de gehele Caribische regio geldt dat op de lange termijn innovatie en elektrificering van de luchtvaart de connectiviteit op de lange termijn kan verbeteren. De afstanden en omvang van de vervoersstromen lijken passend voor hybride-elektrisch vliegen. Ik laat op dit moment een masterplan opstellen over de mogelijkheden voor het elektrificeren van de luchtvaart in de Cariben, in de vorm van een routemap, die lokale partijen kunnen gebruiken bij het uitwerken van elektrisch vliegverkeer op de Cariben. Dit masterplan zal naar verwachting voor het eind van dit jaar gereed zijn.

Ik zegde u eerder toe u te informeren op welke termijn ik actie kan ondernemen over de ticketprijzen in Caribisch Nederland, en om de evaluatie naar de staatsdeelneming in Winair naar uw Kamer te sturen. Deze toezeggingen doe ik met deze brief gestand.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
B. Visser